

ثروت نزدیک به ۹۰ درصد رشد داشته است.

مجموع درآمدهای حاصل از مالیات اشخاص حقوقی، مالیات بر درآمد و مالیات بر ثروت را تشکیل می‌دهد، بر همین اساس مجموع پیش‌بینی درآمدهای حاصل از مالیات‌های مستقیم در قانون بودجه سال جاری، ۲۴۷/۴ هزار میلیارد تومان تعیین شده است که در مقایسه با عملکرد سال قبل رشد ۴۰ درصدی را شاهد هستیم.

درآمدهای حاصل از مالیات بر کالا و خدمات نیز در قانون بودجه امسال، ۲۰۵/۱ هزار میلیارد تومان تعیین شده که از این نظر رشد حدود ۶۳ درصدی را نسبت به عملکرد بودجه سال ۱۴۰۰ شاهد هستیم. مالیات بر واردات نیز از ۱۷ هزار میلیارد تومان برآورد عملکرد در سال ۱۴۰۰ به ۷۹/۶ هزار میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ افزایش یافته که رشد بالای ۳۸۵ درصدی را نشان می‌دهد.

با توجه به افزایش بالای درآمدهای پیش‌بینی شده در مالیات بر کالا و خدمات و مالیات بر واردات، مجموع درآمد مالیات‌های غیرمستقیم با ۹۹ درصد رشد نسبت به سال ۱۴۰۰ به ۲۸۴ هزار میلیارد تومان رسیده است.

با تداوم این روند از ابتدای سال جاری تاکنون نیز شاهد رشد درآمدهای مالیاتی هستیم به طوری که بررسی عملکرد درآمدهای مالیاتی کشور تا پایان تیرماه امسال نشان می‌دهد که ۲۳۱.۴ هزار میلیارد تومان مالیات دریافت شده است که نسبت به دوره مشابه سال گذشته رشد ۶۹ درصدی داشته است. جزئیات این میزان درآمد مالیاتی نشان می‌دهد که از محل مالیات اشخاص حقوقی حدود ۵۷.۶ هزار میلیارد تومان درآمد حاصل شده است. همچنین سازمان امور مالیاتی از محل مالیات بر درآمدها و ثروت به ترتیب تقریباً ۲۴.۵ هزار میلیارد تومان و ۵۳۴۶ میلیارد تومان درآمد داشته است. علاوه بر این، حدود ۸۷.۶ هزار میلیارد تومان و ۵۶.۲ هزار میلیارد تومان درآمد از محل مالیات‌های مستقیم و کالا و خدمات حاصل شده است.

حمایت و جدیت در کنار هم

گرچه نظام مالیاتی در دولت سیزدهم، عزم خود را برای رساندن عملکرد به ظرفیت‌های این بخش جزم کرده است، ولی با توجه به شرایط اقتصادی، برنامه‌های ویژه‌ای نیز برای حمایت از مردم و کسب و کارها تدوین و اجرا کرده است. بدین ترتیب در کنار جدیت در مالیات ستانی، حمایت از مؤدیان مالیاتی نیز در دستور کار قرار گرفته است.

در این راستا، سازمان امور مالیاتی در سال جاری با هدف رعایت حال مؤدیان در شرایط سخت اقتصادی و آسیب‌های ناشی از بیماری کرونا چهار اقدام اساسی در جهت حمایت از مؤدیان انجام داده است.

در گام نخست با هدف حمایت از بخش تولید به منظور بازگشت رونق به اقتصاد، قرار شد واحدهای تولیدی شاهد کاهش مالیات از ۲۵ درصد با شیب ملایم به ۱۰ درصد باشند. بر همین اساس در سال جاری ۵ درصد از مالیات این واحدها کاهش یافت. در گام بعدی که موجب معافیت بخشی از اصناف از پرداخت مالیات بر عملکرد و

کاهش قابل توجه مالیات پرداختی مابقی فعالان اقتصادی شد حد نصاب مقرر در تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم از ۱۰ برابر به ۱۰۰ برابر افزایش یافته تا طیف وسیع‌تری از مؤدیان مالیات بر درآمد مشاغل را در چتر حمایتی خود با تعیین مالیات مقطوع نسبت به رقم مالیات سنوات گذشته و محدود کردن سقف افزایش مالیات بر درآمد مشاغل برای عملکرد سال ۱۴۰۰ با وجود در اختیار داشتن اطلاعات حساب فروش مؤدیان قرار دهد. ازسوی دیگر، ضریب سود فعالیت را برای عملکرد سال ۱۴۰۰ به میزان ۵۰ درصد کاهش داده است، این بدین معنی است که نه تنها سازمان امور مالیاتی مالیات جدیدی وضع نکرده که از حداکثر ظرفیت و اختیارات قانونی خود برای حمایت از صاحبان مشاغل و حرف و محیط کسب و کار استفاده کرده است.

همچنین در مصوبه ۳۱ فروردین ماه امسال، شورای عالی هماهنگی اقتصادی، مدت زمان تقسیط مندرج در ماده ۱۶۷ قانون مالیات‌های مستقیم از ۳۶ ماه به ۶۰ ماه برای واحدهای تعطیل، همراه با یک سال تنفس از زمان تعیین تکلیف پرونده متقاضی، افزایش یافته است که آن هم در شرایط تورمی و با گذشت زمان و کاهش ارزش پول به منزله عدم دریافت مالیات از آنهاست.

علاوه بر این، طبق بخشنامه ابلاغ شده این سازمان در روزهای گذشته، به مناسبت گرامیداشت هفته دولت و تکریم مؤدیان مالیاتی، بخشودگی جرایم مالیات و عوارض هر سال یا دوره برای مؤدیانی که تا تاریخ ۱۰ شهریور امسال نسبت به پرداخت بدهی مالیاتی دوره مربوطه اقدام کنند، در خصوص اشخاص حقیقی تا سقف دومیلیارد ریال و برای اشخاص حقوقی تا سقف سه میلیارد ریال بدون پیش شرط به مدیران کل امور مالیاتی تفویض کرد.

تکمیل حلقه‌های شفافیت

در کنار تمام اقداماتی که نظام مالیاتی کشور در یکسال اخیر انجام داده است، عملیاتی کردن قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان از اهمیت بیشتری برخوردار است. درواقع اجرای هر بند از این قانون آثار دامنه‌دار و بسیاری در سطح اقتصاد ملی ایران دارد. درحالی که این قانون با هدف ایجاد شفافیت، جلوگیری از فرار مالیاتی و در نهایت برقراری عدالت مالیاتی در سال ۱۳۹۸ در مجلس شورای اسلامی مصوب شد و دولت قبل می‌بایست ظرف ۱۵ ماه آن را راه‌اندازی می‌کرد، اما به دلیل نواقص و مشکلات دولت وقت، کار به تعویق افتاد. اما با روی کار آمدن دولت سیزدهم، راه‌اندازی سامانه مؤدیان و به طور کلی اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی در اولویت برنامه‌های سازمان امور مالیاتی قرار گرفت و در کمتر از ۱۰ ماه، موفق شد تا سامانه مؤدیان را راه‌اندازی کند، به طوری که از اواخر تیرماه سال جاری نیز اطلاعات مربوط به ثبت‌نام و عضویت در این سامانه از سوی سازمان امور مالیاتی صادر شد.

با این حال، براساس مصوبه ۱۱ مرداد ستاد هماهنگی اقتصادی دولت و در چهارچوب

براساس اعلام سازمان امور مالیاتی کشور، تاکنون برای ۱۲ هزار و ۴۰۰ مالک خانه واحد مسکونی گرانقیمت و باغ ویلا پیامک اطلاع‌رسانی ارسال و مطالبه مالیات ارسال شده است که تا اواخر مرداد ماه از این تعداد حدود ۲ هزار و ۸۰۰ مؤدی به درگاه ملی خدمات الکترونیک سازمان مراجعه و ثبت‌نام کرده‌اند

فراهم آمدن زیرساخت‌ها و سامانه‌های لازم برای اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه‌های مؤدیان، این قانون به شکل تدریجی و مرحله‌ای اجرا می‌شود.

همانگونه که اشاره شد، اجرای این قانون نتایج بسیاری در ارتقای شفافیت اقتصادی به دنبال خواهد داشت. به گونه‌ای که هوشمندسازی نظام مالیاتی، جلوگیری از فرار مالیاتی، حذف و کاهش تشخیص‌های مالیاتی علی‌الرأس، دریافت مالیات‌های منطبق با درآمد و به دنبال آن برقراری عدالت مالیاتی و در نهایت رضایت فعالان اقتصادی و مؤدیان از جمله نتایج اجرای کامل این قانون خواهد بود.

هدف اصلی قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان، ایجاد دو نهاد در منظومه نظام اقتصادی کشور حول محور فعالیت‌های مبادلاتی و بازرگانی است. در نهاد اول تمام فعالان اقتصادی از پایانه‌های فروشگاهی در کسب و کار خود استفاده می‌کنند.

بخش دوم و مهم این قانون تدوین سامانه نرم‌افزاری ملی و فراگیر تحت وب است که تمام فعالان اقتصادی مکلفند تمام صورتحساب‌های مربوط به خرید و فروش خود و اطلاعات مربوط به کالاهایی که مبادله شده است را با جزئیات، قیمت کالاها و حجم مبادلات و نقدی یا غیرنقدی بودن مبادلات و... در این سامانه ثبت کنند. با این سامانه انتظام‌بخشی امور مربوط به اقتصاد ملی از جمله نظام قیمت‌گذاری رقابتی و قانونی، نظام رصد و پایش از تولید یا واردات تا مصرف‌کننده نهایی کالاها و خدمات و به تبع آن پایش اصالت کالاها و خدماتی که در بازار مبادله می‌شوند، ممکن می‌شود. همچنین رصد کالاهای قاچاق و تقلبی از دیگر نتایج این قانون است که در نهایت به محدود شدن اقتصاد زیرزمینی منجر می‌شود.

در نخستین گام‌های برداشته شده برای اجرای این قانون، اتفاقات بزرگی همانند